

Aslan AVŞARBEY

Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanı

Basitleştirmenin 5 Yolu *

Kamu sektöründe sunulan her türlü hizmet, devletin kurumsal niteliği gereği yazılı kurallara bağlanmıştır. Bu şekilde, sunulan hizmetlerin standartlaştırılması ve kişiye bağlı olmak yerine yerleşik, kurumsal yapıya kavuşturulması hedeflenmiştir. Ancak, her türlü kamusal faaliyeti yazılı kurallarla düzenleme gayreti, belki de hesapta olmayan bir sorunu ortaya çıkarmıştır: Kırtasiyecilik. Kırtasiyecilik ile kastedilen, bir hizmeti almak için doldurulması gereken formlar, tamamlanması gereken süreçler, başvurular, temin edilecek belgeler vs.dir.

Kırtasiyecilikle mücadele tüm devletlerin gündeminde olan bir konu olagelmıştır. Kırtasiyecilikle mücadele konusunda geliştirilen kavramlardan biri de “basitleştirme”dir. Basitleştirme, genel olarak, kamunun sunduğu hizmetlerin esasına dokunmadan, hizmeti sunma yol ve usullerinin kolaylaştırılması; bu suretle de hızlilik, ekonomiklik, verimlilik, şeffaflık ve etkinlik gibi günümüzün öne çıkan hizmet niteliklerine ulaşmayı ifade etmektedir. Basitleştirme, adından da anlaşıldığı üzere, hizmeti mümkün olan “en basit şekilde” sunmak için gerekli faaliyetler bütünüdür.

Aşağıdaki tabloda, basitleştirmede izlenebilecek beş yöntem ve bunun için yapılması gereken faaliyetler kısaca özetlenmiştir.

BASİTLEŞTİRME YOLLARI	YAPILACAKLAR
1. Mevzuatın kaldırılması, azaltılması, birleştirilmesi ya da geliştirilmesi	- Gereksiz mevzuat kaldırılabilir. - Mevzuata alternatifler yöntemler kullanılabilir (Gönüllü uygulama esasları gibi) - Mevzuattaki bilgi yükümlülükleri kaldırılabilir. - Belirli grupları çeşitli yükümlülüklerden kurtaracak muafiyetler tanınabilir (Örneğin KOBİ’lere). - İkincil mevzuat birleştirilebilir. - Mevzuat terminolojisi basitleştirilebilir ve karmaşıklık azaltılabilir.
2. Mevzuata uyum süreçlerinin basitleştirilmesi	- Gereksiz formlar, incelemeler, bilgi talepleri kaldırılabilir. - Formlar daha kullanışlı, daha açık ve anlaşılır hale getirilerek doldurulma süreleri kısaltılabilir. - Kaynaklar önceliklendirilmelidir (Örneğin hizmet alıcılarla ilgili kayıtlar daha iyi tutularak başvuru sırasında risk tabanlı inceleme yapılabilir). - Bilgi isteme sıklığı azaltılabilir. - Bilgi talepleri diğer bilgi yükümlülükleriyle uyumlaştırılabilir.
3. Bilgi paylaşımı ve entegre devlet	- Gerekli bilgi vatandaşın değil diğer kamu kurumlarından alınabilir. - Bilgileri vatandaşın elektronik olarak girebilmesi sağlanabilir. - Vatandaş için tek durak sistemleri kurulabilir. - Mevzuat için standart tanımlar geliştirilebilir.
4. Bilgi işlem çözümleri ve hizmetlerinin geliştirilmesi	- Formlar ve diğer bilgi talepleri internetten erişilebilir hale getirilebilir. - Önceden doldurulmuş formlar oluşturulabilir. - Formlar interaktif ve “akıllı” yapılabilir, bu sayede gereksiz bilgi istenmez. - Vatandaşın tüm kamu hizmetlerine tek bir kapıdan erişileceği elektronik tek durak sistemleri oluşturulabilir.
5. Daha iyi rehberlik ve bilgilendirme imkânlarının sağlanması	- Daha iyi rehberlik ve bilgilendirme imkânları sağlanabilir (Örneğin rehberler internette erişilebilir hale getirilebilir). - Rehberler daha basit bir dille yeniden yazılabilir. - Zorunlu bilgi talebi ile ihtiyari talepler ayrılabilir. - Mevzuat ortak bir portaldan online olarak erişilebilir hale getirilebilir.

* Bu yazı, Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı’nın da üyesi olduğu Uluslararası Standart Maliyet Modeli Ağı’nın web sayfasındaki bilgilerden yararlanılarak hazırlanmıştır. <http://www.administrative-burdens.com/default.asp?page=172>